DIREKTIVE

IZVEDBENA DIREKTIVA KOMISIJE (EU) 2015/2392

z dne 17. decembra 2015

o Uredbi (EU) št. 596/2014 Evropskega parlamenta in Sveta glede poročanja pristojnim organom o dejanskih ali morebitnih kršitvah navedene uredbe

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 596/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o zlorabi trga (uredba o zlorabi trga) ter razveljavitvi Direktive 2003/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter direktiv Komisije 2003/124/ES, 2003/125/ES in 2004/72/ES ([1]) in zlasti člena 32(5) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Osebe, ki poročajo pristojnim organom o dejanskih ali morebitnih kršitvah Uredbe (EU) št. 596/2014 (notranji informatorji), lahko tem organom posredujejo nove informacije ter jim pomagajo pri odkrivanju in sankcioniranju kršitev v zvezi z zlorabo trga. Vendar lahko strah pred povračilnimi ukrepi, diskriminacijo ali razkritjem osebnih podatkov odvrača od prijavljanja nepravilnosti. Zato so potrebne ustrezne ureditve glede prijavljanja nepravilnosti, da se zagotovita splošno varstvo in spoštovanje temeljnih pravic notranjih informatorjev in obtoženih oseb. Osebe, ki pristojnim organom zavestno posredujejo napačne ali zavajajoče informacije, se ne bi smele šteti kot notranji informatorji in posledično ne bi smele biti upravičene do zaščitnih mehanizmov.

(2) Pristojni organi bi morali dovoliti anonimno poročanje, zaščitni mehanizmi iz te direktive pa bi se morali uporabljati tudi, če se anonimni notranji informator pozneje odloči razkriti svojo identiteto pristojnim organom. Notranji informatorji bi morali imeti možnost, da poročajo prek notranjih postopkov, če taki postopki obstajajo, ali neposredno pristojnemu organu.

(3) Pristojni organi bi morali imeti posebno osebje, ki je strokovno usposobljeno, med drugim tudi na področju veljavnih predpisov o varstvu podatkov, za obravnavo poročil o kršitvah Uredbe (EU) št. 596/2014, zagotovitev komunikacije z osebo, ki poroča, in ustrezno nadaljnje spremljanje poročila.

(4) Osebe, ki nameravajo poročati o dejanskih ali morebitnih kršitvah Uredbe (EU) št. 596/2014, bi morale imeti možnost, da sprejmejo informirano odločitev o tem, ali, kdaj in kako poročati. Zato bi morali pristojni organi javno razkriti in dati na voljo informacije o razpoložljivih kanalih za komunikacijo z njimi, veljavnih postopkih in posebnem osebju organa, ki obravnava poročila o kršitvah. Vse informacije o poročilih o kršitvah bi morale biti pregledne, zlahka razumljive in zanesljive, da bi se spodbudilo poročanje o kršitvah in da se ne bi odvračalo od njega.

(5) Da bi se omogočila učinkovita komunikacija s posebnim osebjem pristojnih organov, morajo slednji imeti vzpostavljene in uporabljati različne komunikacijske kanale, ki bi morali biti uporabniku prijazni ter omogočati pisno in ustno ter elektronsko in neelektronsko komunikacijo.

(6) Pomembno je, da postopki za zaščito oseb, ki delajo na podlagi pogodbe o zaposlitvi, ne glede na naravo njihovega delovnega razmerja in ne glede na to, ali so plačane ali ne, ter poročajo o kršitvah ali so obtožene kršitev Uredbe (EU) št. 596/2014, ščitijo take osebe pred povračilnimi ukrepi, diskriminacijo ali drugimi vrstami neposredne ali posredne nepravične obravnave. Slednja je lahko zelo različne oblike glede na okoliščine. Zato je treba posamezne primere oceniti na podlagi pravil za reševanje sporov ali sodnih postopkov, ki so na voljo v skladu z nacionalnim pravom.

([1]) UL L 173, 12.6.2014, str. 1.

(7) Države članice bi morale zagotoviti, da imajo pristojni organi uvedene ustrezne zaščitne postopke za obdelavo poročil o kršitvah in osebnih podatkov prijavljenih oseb. Taki postopki bi morali zagotoviti zaščito identitete vsake osebe, ki poroča, in prijavljene osebe v vseh fazah postopka. Ta obveznost ne bi smela posegati v nujnost in sorazmernost obveznosti razkritja informacij, če to zahteva pravo Unije ali nacionalno pravo in če se za to uporabljajo ustrezni zaščitni ukrepi v skladu s takim pravom, med drugim tudi v okviru preiskovalnih ali sodnih postopkov ali za zaščito svoboščin drugih, vključno s pravico prijavljene osebe do obrambe.

(8) Zelo je pomembno in nujno, da posebno osebje pristojnega organa in osebje pristojnega organa, ki ima dostop do informacij, ki jih oseba, ki poroča, predloži pristojnemu organu, izpolnjuje obveznost varovanja poklicne skrivnosti in zaupnosti pri posredovanju podatkov znotraj in zunaj pristojnega organa, vključno s primeri, ko pristojni organ začne preiskavo ali pošlje poizvedbo, ali poznejšimi dejavnostmi izvrševanja v zvezi s poročilom o kršitvah.

(9) Države članice bi morale zagotoviti, da se vodijo ustrezne evidence o vseh poročilih o kršitvah, da je vsako poročilo na voljo znotraj pristojnega organa in da se lahko informacije, prejete prek poročil, po potrebi uporabijo kot dokaz pri izvršilnih ukrepih. Države članice bi morale zagotoviti skladnost z Direktivo 95/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([1]) in nacionalno zakonodajo, s katero se navedena direktiva prenaša.

(10) Varstvo osebnih podatkov osebe, ki poroča, in prijavljene osebe je ključnega pomena, da se prepreči nepravična obravnava ali škoda za ugled zaradi razkritja osebnih podatkov, zlasti podatkov, ki razkrivajo identiteto zadevne osebe. Zato bi morali pristojni organi poleg nacionalne zakonodaje o varstvu podatkov, s katero se prenaša Direktiva 95/46/ES, vzpostaviti ustrezne postopke za varstvo podatkov, ki so posebej namenjeni zaščiti osebe, ki poroča, in prijavljene osebe ter ki bi morali vključevati varen sistem znotraj pristojnega organa, pravice dostopa pa bi morale biti omejene le na pooblaščeno osebje.

(11) Za oceno poročila o kršitvah ter izvedbo potrebnih preiskovalnih in izvršilnih ukrepov mora pristojni organ včasih posredovati osebne podatke, povezane s poročili o kršitvah. Pri posredovanju podatkov znotraj pristojnega organa ali tretjim osebam bi morali pristojni organi čim bolj ohraniti zaupnost v skladu z nacionalnim pravom.

(12) Pravice prijavljene osebe, obtožene kršitve Uredbe (EU) št. 596/2014, bi bilo treba zaščititi, da bi se preprečila škoda za ugled ali druge negativne posledice. Poleg tega bi se morali pravici prijavljene osebe do obrambe in dostopa do pravnih sredstev v celoti spoštovati v vsaki fazi postopka po poročilu. Države članice bi morale zagotoviti pravico prijavljene osebe do obrambe, vključno s pravico do vpogleda v spis, pravico do zaslišanja in pravico do učinkovitega pravnega sredstva proti odločitvi v zvezi s prijavljeno osebo, v skladu z veljavnimi postopki, ki jih določa nacionalno pravo v okviru preiskav ali poznejših sodnih postopkov.

(13) Z rednim pregledom postopkov pristojnih organov (vsaj na vsaki dve leti) bi se moralo zagotoviti, da so ti postopki ustrezni in posodobljeni ter da torej služijo svojemu namenu. Zato je pomembno, da pristojni organi ocenijo svoje izkušnje ter si izmenjujejo izkušnje in dobre prakse z drugimi pristojnimi organi.

(14) Glede na to, da bi zaradi podrobnih pravil o zaščiti notranjih informatorjev države članice težje zagotovile združljivost in operativno skladnost s svojimi nacionalnimi sistemi, vključno z upravnimi, postopkovnimi in institucionalnimi vidiki, je za izvedbeni akt potrebna določena stopnja prožnosti. Tako prožnost bi bilo najlažje doseči z direktivo in ne uredbo, zato se zdi direktiva najprimernejši instrument, da bi lahko države članice uspešno prilagodile ureditev poročanja o kršitvah svojim nacionalnim sistemom, vključno z institucionalnim okvirom.

(15) Glede na dejstvo, da Uredba (EU) št. 596/2014 začne veljati 3. julija 2016, je primerno, da države članice prenesejo in uporabljajo določbe, ki se nanašajo na to direktivo, od 3. julija 2016.

(16) Ukrepi iz te direktive so v skladu z mnenjem Evropskega odbora za vrednostne papirje –

([1]) UL L 281, 23.11.1995, str. 31.

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

POGLAVJE I

PREDMET UREJANJA IN OPREDELITEV POJMOV

Člen 1

Predmet urejanja

Ta direktiva določa pravila za postopke iz člena 32(1) Uredbe (EU) št. 596/2014, vključno z ureditvami za poročanje in nadaljnje spremljanje poročil, ter ukrepe za zaščito oseb, ki delajo na podlagi pogodbe o zaposlitvi, in ukrepe za varstvo osebnih podatkov.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

1. „oseba, ki poroča“ pomeni osebo, ki poroča o dejanski ali morebitni kršitvi Uredbe (EU) št. 596/2014 pristojnemu organu;

2. „prijavljena oseba“ pomeni osebo, ki jo oseba, ki poroča, obtoži, da je kršila ali namerava kršiti Uredbo (EU) št. 596/2014;

3. „poročilo o kršitvi“ pomeni poročilo o dejanski ali morebitni kršitvi Uredbe (EU) št. 596/2014, ki ga oseba, ki poroča, predloži pristojnemu organu.

POGLAVJE II

POSTOPKI ZA PREJEM IN NADALJNJE SPREMLJANJE POROČIL O KRŠITVAH

Člen 3

Posebno osebje

1. Države članice zagotovijo, da imajo pristojni organi posebno osebje za obravnavanje poročil o kršitvah (v nadaljnjem besedilu: posebno osebje). Posebno osebje je usposobljeno za obravnavanje poročil o kršitvah.

2. Posebno osebje opravlja naslednje naloge:

(a) zagotavljanje informacij zainteresiranim stranem o postopkih za poročanje o kršitvah;

(b) prejemanje in nadaljnje spremljanje poročil o kršitvah;

(c) ohranjanje stika z osebo, ki poroča, če se slednja razkrije.

Člen 4

Informacije o prejemu in nadaljnjem spremljanju poročil o kršitvah

1. Države članice zagotovijo, da pristojni organi v ločenem ter zlahka prepoznavnem in dostopnem oddelku na svojih spletiščih objavijo informacije o prejemu poročil o kršitvah iz odstavka 2.

2. Informacije iz odstavka 1 vključujejo vse od naslednjega:

(a) komunikacijske kanale za prejemanje in nadaljnje spremljanje poročil o kršitvah ter za vzpostavitev stika s posebnim osebjem v skladu s členom 6(1), vključno s:

1. telefonskimi številkami in navedbo, ali se pogovori pri uporabi navedenih telefonskih linij snemajo ali ne;

2. posebnimi elektronskimi in poštnimi naslovi, ki so varni in zagotavljajo zaupnost, za vzpostavitev stika s posebnim osebjem;

(b) postopke, ki se uporabljajo za poročila o kršitvah, iz člena 5;

(c) ureditev zaupnosti, ki se uporablja za poročila o kršitvah, v skladu s postopki, ki se uporabljajo za poročila o kršitvah, iz člena 5;

(d) postopke za zaščito oseb, ki delajo na podlagi pogodbe o zaposlitvi;

(e) izjavo, ki pojasnjuje, da se za osebe, ki v skladu z Uredbo (EU) št. 596/2014 dajo na razpolago informacije pristojnemu organu, ne šteje, da so kršile kakršne koli omejitve o razkritju informacij, uvedene s pogodbo ali zakonom ali drugim predpisom, in da niso zavezane k nobeni odgovornosti, povezani s takim razkritjem.

3. Pristojni organi lahko na svojih spletiščih objavijo podrobnejše informacije o prejemu in nadaljnjem spremljanju poročil o kršitvah iz odstavka 2.

Člen 5

Postopki, ki se uporabljajo za poročila o kršitvah

1. Pri postopkih, ki se uporabljajo za poročila o kršitvah, iz člena 4(2)(b) so jasno navedene vse naslednje informacije:

(a) da se lahko poročila o kršitvah predložijo tudi anonimno;

(b) način, na katerega lahko pristojni organ od osebe, ki poroča, zahteva, da pojasni sporočene informacije ali zagotovi dodatne informacije, ki so ji na voljo;

(c) vrsta, vsebina in časovni okvir povratnih informacij o rezultatih poročila o kršitvi, ki jih lahko oseba, ki poroča, pričakuje po poročanju;

(d) ureditev zaupnosti, ki se uporablja za poročila o kršitvah, vključno s podrobnim opisom okoliščin, v katerih se lahko razkrijejo zaupni podatki osebe, ki poroča, v skladu s členi 27, 28 in 29 Uredbe (EU) št. 596/2014.

2. Podroben opis iz točke (d) odstavka 1 zagotavlja, da se oseba, ki poroča, zaveda izrednih primerov, ko zaupnost podatkov morda ni zagotovljena, vključno s primeri, ko je razkritje podatkov potrebna in sorazmerna obveznost v skladu s pravom Unije ali nacionalnim pravom v okviru preiskav ali poznejših sodnih postopkov ali za zaščito svoboščin drugih, vključno s pravico prijavljene osebe do obrambe, pri čemer v vsakem primeru veljajo ustrezni zaščitni ukrepi v skladu s takimi zakoni.

Člen 6

Posebni komunikacijski kanali

1. Države članice zagotovijo, da pristojni organi vzpostavijo neodvisne in avtonomne komunikacijske kanale, ki so varni in zagotavljajo zaupnost, za prejemanje in nadaljnje spremljanje poročil o kršitvah (v nadaljnjem besedilu: posebni komunikacijski kanali).

2. Posebni komunikacijski kanali se štejejo za neodvisne in avtonomne, če izpolnjujejo vsa naslednja merila:

(a) so ločeni od splošnih komunikacijskih kanalov pristojnega organa, vključno s tistimi, prek katerih pristojni organ komunicira interno in s tretjimi osebami med običajnim poslovanjem;

(b) so zasnovani, vzpostavljeni in delujejo na način, ki zagotavlja popolnost, celovitost in zaupnost informacij ter preprečuje dostop nepooblaščenemu osebju pristojnega organa;

(c) omogočajo shranjevanje informacij v trajni obliki v skladu s členom 7, da se omogočijo nadaljnje preiskave.

3. Posebni komunikacijski kanali omogočajo poročanje o dejanskih ali morebitnih kršitvah na vsaj vse naslednje načine:

(a) pisno poročilo o kršitvah v elektronski ali papirni obliki;

(b) ustno poročilo o kršitvah prek telefonskih linij ne glede na to, ali se pogovori snemajo ali ne;

(c) osebno srečanje s posebnim osebjem pristojnega organa.

4. Pristojni organ zagotovi informacije iz odstavka 2 člena 4 osebi, ki poroča, pred prejemom poročila o kršitvi ali najpozneje ob njegovem prejemu.

5. Pristojni organi zagotovijo, da se poročilo o kršitvi, ki ni prejeto prek posebnih komunikacijskih kanalov iz tega člena, nemudoma in brez spremembe posreduje posebnemu osebju pristojnega organa prek posebnih komunikacijskih kanalov.

Člen 7

Vodenje evidenc o prejetih poročilih

1. Države članice zagotovijo, da pristojni organi vodijo evidence o vsakem prejetem poročilu o kršitvi.

2. Pristojni organi takoj potrdijo prejem pisnih poročil o kršitvah na poštni ali elektronski naslov, ki ga navede oseba, ki poroča, razen če slednja izrecno zahteva drugače ali če pristojni organ utemeljeno meni, da bi potrditev prejema pisnega poročila ogrozila varstvo identitete osebe, ki poroča.

3. Če se za poročanje o kršitvah uporabi telefonska linija, pri kateri se pogovori snemajo, ima pristojni organ pravico, da ustno poročilo evidentira v obliki:

(a) zvočnega zapisa pogovora v trajni in dostopni obliki ali

(b) popolnega in točnega zapisa pogovora, ki ga pripravi posebno osebje pristojnega organa. Če oseba, ki poroča, razkrije svojo identiteto, ji pristojni organ omogoči, da pregleda, popravi in se strinja z zapisom klica tako, da ga podpiše.

4. Če se za poročanje o kršitvah uporabi telefonska linija, pri kateri se pogovori ne snemajo, ima pristojni organ pravico, da ustno poročilo evidentira v obliki točnega zapisnika pogovora, ki ga pripravi posebno osebje pristojnega organa. Če oseba, ki poroča, razkrije svojo identiteto, ji pristojni organ omogoči, da pregleda, popravi in se strinja z zapisnikom klica tako, da ga podpiše.

5. Če oseba zaradi poročanja o kršitvi v skladu s členom 6(3)(c) zahteva osebno srečanje s posebnim osebjem pristojnega organa, pristojni organi zagotovijo, da se vodijo popolne in točne evidence o srečanju v trajni in dostopni obliki. Pristojni organ ima pravico, da osebno srečanje evidentira v obliki:

(a) zvočnega zapisa pogovora v trajni in dostopni obliki ali

(b) točnega zapisnika srečanja, ki ga pripravi posebno osebje pristojnega organa. Če oseba, ki poroča, razkrije svojo identiteto, ji pristojni organ omogoči, da pregleda, popravi in se strinja z zapisnikom srečanja tako, da ga podpiše.

Člen 8

Zaščita oseb, ki delajo na podlagi pogodbe o zaposlitvi

1. Države članice uvedejo postopke, ki zagotavljajo učinkovito izmenjavo informacij in sodelovanje med pristojnimi organi in katerim koli drugim zadevnim organom, vključenim v zaščito oseb, ki delajo na podlagi pogodbe o zaposlitvi in ki pristojnemu organu poročajo o kršitvah Uredbe (EU) št. 596/2014 ali so obtožene takih kršitev, pred povračilnimi ukrepi, diskriminacijo ali drugimi vrstami nepravične obravnave, ki so posledica poročanja o kršitvah Uredbe (EU) št. 596/2014 ali so povezane z njim.

2. Postopki iz odstavka 1 zagotavljajo vsaj naslednje:

(a) da imajo osebe, ki poročajo, dostop do izčrpnih informacij in nasvetov glede pravnih sredstev in postopkov, ki so v skladu z nacionalnim pravom na voljo za zaščito pred nepravično obravnavo, med drugim tudi glede postopkov za vložitev zahtevka za denarno nadomestilo;

(b) da imajo osebe, ki poročajo, dostop do učinkovite pomoči pristojnih organov pred katerim koli zadevnim organom, vključenim v zaščito teh oseb pred nepravično obravnavo, vključno s potrditvijo statusa notranjega informatorja osebe, ki poroča, v sporih glede zaposlovanja.

Člen 9

Zaščitni postopki za osebne podatke

1. Države članice zagotovijo, da pristojni organi hranijo evidence iz člena 7 v zaupnem in varnem sistemu.

2. Dostop do sistema iz odstavka 1 je omejen, kar zagotavlja, da so podatki, shranjeni v sistemu, na voljo le osebju pristojnega organa, ki mora dostopati do navedenih podatkov, da bi lahko opravilo svoje poklicne dolžnosti.

Člen 10

Posredovanje podatkov znotraj in zunaj pristojnega organa

1. Države članice zagotovijo, da imajo pristojni organi uvedene ustrezne postopke za posredovanje osebnih podatkov osebe, ki poroča, in prijavljene osebe znotraj in zunaj pristojnega organa.

2. Države članice zagotovijo, da se pri posredovanju podatkov, povezanih s poročilom o kršitvi, znotraj ali zunaj pristojnega organa neposredno ali posredno ne razkrije identiteta osebe, ki poroča, ali prijavljene osebe ali kakršna koli druga navedba okoliščin, na podlagi katere bi bilo mogoče sklepati o identiteti osebe, ki poroča, ali prijavljene osebe, razen če je tako posredovanje v skladu z ureditvijo zaupnosti iz člena 5(1)(d).

Člen 11

Postopki za zaščito prijavljenih oseb

1. Če identiteta prijavljenih oseb javnosti ni znana, zadevna država članica zagotovi, da je njihova identiteta zaščitena vsaj na enak način kot za osebe, ki jih preiskuje pristojni organ.

2. Postopki iz člena 9 se uporabljajo tudi za zaščito identitete prijavljenih oseb.

Člen 12

Pregled postopkov s strani pristojnih organov

Države članice zagotovijo, da njihovi pristojni organi redno pregledujejo svoje postopke za prejemanje in nadaljnje spremljanje poročil o kršitvah, in sicer vsaj enkrat na dve leti. Pristojni organi pri pregledu takih postopkov upoštevajo lastne izkušnje in izkušnje drugih pristojnih organov ter ustrezno prilagodijo svoje postopke, tudi v skladu z razvojem trga in tehnološkim razvojem.

POGLAVJE III

KONČNE DOLOČBE

Člen 13

Prenos

Države članice najpozneje do 3. julija 2016 sprejmejo in objavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo. Besedila navedenih predpisov takoj sporočijo Komisiji.

Navedene predpise uporabljajo od 3. julija 2016.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

Člen 14

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 15

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju, 17. decembra 2015

Za Komisijo

Predsednik

Jean-Claude JUNCKER